

T.C
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ RİSK ANALİZİ PROSEDÜRÜ

DOKÜMAN NO: PR-058

YAYIN TARİHİ:13.08.2021

REVİZYON NO: 00

REVİZYON TARİHİ: --

SAYFA NO 1 / 6

- 1. AMAÇ VE HEDEF:** Bu Prosedürün amacı; Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörlük Binalarında yapılan faaliyetlerde Çalışan, Tesis ve Çevre Güvenliği açısından oluşabilecek tehlikeleri tanımlayarak, bu tanımlamalar neticesinde kimlerin tehlikelerle karşı karşıya kaldığını ve oluşan risklerinin özellikleri ile yapılması gereken tarama, tetkik ve kontrol sistemlerinin incelenmesidir. İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin, çalışanlara, işyerine ve çevresine bir risk oluşturmadan, proaktif önlem politikasıyla, tehlikelerin en asgari düzeye çekilmesini amaçlar. Hedefi ise; personelin karşılaşabileceği riskleri en aza indirmek ve gerekli önlemleri almaktır.
- 2. KAPSAM:** Merkezdeki risk oluşturabilecek tüm çalışma ortamlarını ve tüm çalışanları kapsar.
- 3. TANIMLAR:**

İş sağlığı ve güvenliği risk değerlendirmesi yönetmeliğinin 4. Maddesinde yer alan tanımlamalar şunlardır:

Tehlike: İşyerinde var olan yâda dışardan gelebilecek, çalışanı ve işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyeli

Risk: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimali

Risk değerlendirmesi: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gereken çalışmalar

Kabul Edilebilir Risk Seviyesi: Yasal yükümlülüklerle ve işyerinin önleme politikasına uygun, kayıp veya yaralanma oluşturmayacak risk seviyesi

Ramak Kala Olay: İşyerinde meydana gelen; çalışan, işyeri ve iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olay
- 4. RİSK ANALİZİNİN ÖNEMİ:**

Faaliyete geçmiş ya da geçmek üzere olan bir proseste veya işletmede önemli olan prosesin-işletmenin çalışan işçilerin ve ürünün güvenliğini sağlamaktır. İş sağlığı ve güvenliği yönetimi çerçevesinde yapılan bu risk analizi; prosesin güvenilirliğini böylelikle de ürünün güvenilirliğini sağlamaktadır. Ürün güvenilirliği ise firmaya müşteri tatmini ve müşteri güvenilirliğini getirir. Bu çerçevede güvenilirliği sağlamak için bir işletmedeki tüm proseslerde ortaya çıkabilecek olan hataların türlerini ve bunların ürün, işçi ya da prosese etkilerini belirleyebilecek tehlikeleri kapsar. Bir risk ile karşı karşıya kalındığında ilk önce yapılması gereken şey o riski oluşturacak kaynak olayı ve riskin etkileri belirlenmiştir. Böylece riskler tanımlanmış ve bunlara karşı ne gibi önlemler alınacağı açıklıkla ortaya konulmuştur.
- 5. SORUMLULAR:** Bu prosedürün yürütülmesinden; Üst Yönetim ve İş Sağlığı ve Güvenliği Koordinatörlüğü sorumludur.
- 6. RİSK ANALİZİ AŞAĞIDAKİ SORULARA CEVAP VERMEKTEDİR**

İşletmede tehlikeler nelerdir?
Bu tehlikelerin potansiyel etki ve sonuçları nelerdir? Kabul edilebilir düzeyde midir?
Bu etki ve sonuçların meydana gelme olasılıkları nelerdir?
İşletmede oluşacak risklerin kabul edilebilir olması, devam ettirilmesi için kontrol ve koruma çalışmaları yeterli midir?
- 7. RİSK ANALİZİNİN YARARLARI**

Risk analizinin; prosesin işleyişi ve çalışma hayatına çok çeşitli yararlarının olduğunu söylemek mümkündür.

a. İşverenler Açısından Yararları

Tehlike ve risklerini önceden görebilme

Uluslararası saygınlık ve geçerlilik

Acil durumlar için her an hazırlıklı olma

İstenmeyen durumların önlenmesi ile kayıpların azaltılması

Güvenli teknoloji seçimi ile güvenli çalışma ortamı temini

T.C
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ RİSK ANALİZİ PROSEDÜRÜ

DOKÜMAN NO: PR-058

YAYIN TARİHİ:13.08.2021

REVİZYON NO: 00

REVİZYON TARİHİ: --

SAYFA NO 2 / 6

b. Çalışanlar Açısından Yararları

- Katılım hakkı
- Önceden haberdar olma
- Sorumluluklarının belirlenmesi
- Kayıtlara ulaşabilme
- Çalışan herkesi kapsamı
- Kuralların önceden belirlenmesi

8. RİSK ANALİZİNİN HEDEFİ:

İşletmenin proses akışında, çalışanlar, halk ve çevre açısından güvenlik ve sağlıklarının hangi derecede sağlandığının kanıtlanabilir biçimde belirlenmesidir.

Makine teçhizat gibi tüm ekipmanlar da güvenlik gereksinimlerinin uygunluğunun doğrulanması ve teyit edilmesidir.

İşletmede herhangi bir kaza oluştuğunda bunun mal, can ve çevreye etkilerinin belirlenmesi işletmede oluşabilecek kazaların nasıl kontrol altına alınabileceği tespiti.

9. RİSK KONTROL ADIMLARI

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirme Yönetmeliğinin 10. Maddesinde belirtilen risk kontrol adımları şunlardır:

- **Planlama:** Analiz edilerek etkilerinin büyüklüğüne ve önemine göre sıralı hale getirilen risklerin kontrolü amacıyla bir planlama yapılır.
- **Risk Kontrol Tedbirlerinin Kararlaştırılması:** Riskin tamamen bertaraf edilmesi, bu mümkün değil ise riskin kabul edilebilir seviyeye indirilmesi için aşağıdaki adımlar uygulanır.
  - 1) Tehlike veya tehlike kaynaklarının ortadan kaldırılması.
  - 2) Tehlikelinin, tehlikeli olmayanla veya daha az tehlikeli olanla değiştirilmesi.
  - 3) Riskler ile kaynağında mücadele edilmesi.
- **Risk Kontrol Tedbirlerinin Uygulanması:** Kararlaştırılan tedbirlerin iş ve işlem basamakları, işlemi yapacak kişi ya da işyeri bölümü, sorumlu kişi ya da işyeri bölümü, başlama ve bitiş tarihi ile benzeri bilgileri içeren planlar hazırlanır. Bu planlar işverence uygulamaya konulur.
- **Uygulamaların İzlenmesi:** Hazırlanan planların uygulama adımları düzenli olarak izlenir, denetlenir ve aksayan yönler tespit edilerek gerekli düzeltici ve önleyici işlemler tamamlanır.
- Belirlenen risk için kontrol tedbirlerinin hayata geçirilmesinden sonra yeniden risk seviyesi tespiti yapılır. Yeni seviye, kabul edilebilir risk seviyesinin üzerinde ise risk kontrol adımları tekrarlanır.

10. RİSK ANALİZİNİN SÜRESİ

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirme Yönetmeliğinin 12. Maddesinde belirtilmekte olan risk değerlendirmesinin yenileme süreleri aşağıdaki gibidir.

1) Yapılmış olan risk değerlendirmesi; tehlike sınıfına göre çok tehlikeli, tehlikeli ve az tehlikeli işyerlerinde sırasıyla en geç iki, dört ve altı yılda bir yenilenir.

2) Aşağıda belirtilen durumlarda ortaya çıkabilecek yeni risklerin, işyerinin tamamını veya bir bölümünü etkiliyor olması göz önünde bulundurularak risk değerlendirmesi tamamen veya kısmen yenilenir.

a) İşyerinin taşınması veya binalarda değişiklik yapılması.

T.C
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ RİSK ANALİZİ PROSEDÜRÜ

DOKÜMAN NO: PR-058

YAYIN TARİHİ:13.08.2021

REVİZYON NO: 00

REVİZYON TARİHİ: --

SAYFA NO 3 / 6

- b) İşyerinde uygulanan teknoloji, kullanılan madde ve ekipmanlarda değişiklikler meydana gelmesi.
- c) Üretim yönteminde değişiklikler olması.
- ç) İş kazası, meslek hastalığı veya ramak kala olay meydana gelmesi.
- d) Çalışma ortamına ait sınır değerlere ilişkin bir mevzuat değişikliği olması.
- e) Çalışma ortamı ölçümü ve sağlık gözetim sonuçlarına göre gerekli görülmesi.
- f) İşyeri dışından kaynaklanan ve işyerini etkileyebilecek yeni bir tehlikenin ortaya çıkması.

11. RİSK DEĞERLENDİRME EKİBİ

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirme Yönetmeliğinin 6. Maddesinde belirtilen kişiler risk değerlendirmesi ekibinde bulunmalıdır.

- İşveren veya işveren vekili
- İş güvenliği uzmanı
- İşyeri hekimi
- İşyerindeki çalışan temsilcileri
- İşyerindeki destek elemanları
- İşyerindeki bütün birimleri temsil edecek şekilde belirlenen ve işyerinde yürütülen çalışmalar, mevcut veya muhtemel tehlike kaynakları ile riskler konusunda bilgi sahibi çalışanlar

12. RİSK DEĞERLENDİRMESİNİN YÖNTEMİ

Bu risk değerlendirme çalışmasında metot olarak “ÖN TEHLİKE ANALİZİ” ile birlikte” L TİPİ MATRİS” uygulaması seçilmiş ve değerlendirilmiştir. Matris diyagramları iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi analiz etmekte kullanılan bir değerlendirme aracıdır. 5X5 L matris diyagramları özellikle sebep-sonuç ilişkilerinin değerlendirilmesinde kullanılır. Bu metot ile bir olayın gerçekleşme ihtimali ile gerçekleşmesi sonucunda meydana gelebilecek zarar veya hasarın şiddeti arasında bir bağıntı kurup değerlendirmeye imkân verir. Risk skoru; ihtimal ve şiddetin çarpımından elde edilerek tablodaki yerine yazılır.

Risk skoru = R

Olabilirlik(gerçekleşme ihtimali) = O

Şiddet(zararın derecesi) = Ş

İle gösterilirse; **R = O X Ş** olarak ifadelendirilmiştir

BİR OLAYIN GERÇEKLEŞME İHTİMALİNİ GÖSTERMEK İÇİN AŞAĞIDAKİ İHTİMAL SKALASI KULLANILIR;

OLASILIK	NUMARA	ORTAYA ÇIKMA İHTİMALİ İÇİN DERECELENDİRME BASAMAKLARI
ÇOK KÜÇÜK	1	HEMEN, HİÇ

T.C
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ RİSK ANALİZİ PROSEDÜRÜ

DOKÜMAN NO: PR-058	YAYIN TARİHİ:13.08.2021	REVİZYON NO: 00	REVİZYON TARİHİ: --	SAYFA NO 4 / 6
--------------------	-------------------------	-----------------	---------------------	----------------

KÜÇÜK	2	ÇOK AZ (YILDA BİR)
ORTA	3	AZ (YILDA BİR KAÇ KEZ)
YÜKSEK	4	SIKLIKLA (AYDA BİR)
ÇOK YÜKSEK	5	ÇOK YÜKSEK (HAFTADA BİR, HER GÜN)

MUHTEMEL BİR KAZA SONRASI ORTAYA ÇIKABİLECEK ZARARIN ŞİDDETİNİ BELİRLEMEDE KULLANILAN TABLO;

KAZANIN ŞİDDETİ (SONUÇ)	NUMARA	DERECELENDİRME
ÇOK HAFİF	1	İŞ SAATİ KAYBI YOK, İLK YARDIM GEREKİR
HAFİF	2	İŞ GÜNÜ KAYBI YOK, İLK YARDIM GEREKTİRİR
ORTA	3	HAFİF YARALANMA TEDAVİ GEREKİR
CİDDİ	4	CİDDİ YARALANMA, MESLEK HASTALIĞI, ÖLÜM
ÇOK CİDDİ	5	BİRDEN ÇOK ÖLÜM, SÜREKLİ İŞ GÖREMEZLİK

	ŞİDDET				
OLASILIK	ÇOK HAFİF	HAFİF	ORTA	CİDDİ	ÇOK CİDDİ
	1	2	3	4	5
ÇOK KÜÇÜK	1	2	3	4	5
1	ANLAMSIZ	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK

T.C
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ RİSK ANALİZİ PROSEDÜRÜ

DOKÜMAN NO: PR-058	YAYIN TARİHİ:13.08.2021	REVİZYON NO: 00	REVİZYON TARİHİ: --	SAYFA NO 5 / 6	
KÜÇÜK	2	4	6	8	10
2	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
ORTA	3	6	9	12	15
3	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
YÜKSEK	4	8	12	16	20
4	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
ÇOK YÜKSEK	5	10	15	20	25
5	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	TOLERE EDİLEMEZ

1 ACİL TEDBİR GEREKTİRMEYEBİLİR

2, 3, 4, 5, 6 KABUL EDİLEBİLİR RİSK

8, 9, 10, 12 ÖNEMLİ RİSKLER EN KISA SÜREDE GİDERİLMELİ

15, 16, 20 ÇOK ÖNEMLİ RİSKLER DERHAL MÜDAHALE EDİLMELİ.

25 KABUL EDİLEMEZ, İŞ DURDURULARAK DERHAL GİDERİLMELİ.

13. İŞLETME İÇERİSİNDE BELİRLENEN TEHLİKE KAYNAKLARI İLE TEHLİKELER

Yüksekten düşme, elektrik çarpması, gürültü, toz, patlama, çalışma alanı, el ile taşıma kaldırma koyma yükleme zorlama, yangın, cisim düşmesi, cisim fırlaması, el ile çekme taşıma, genel havalandırma, çalışma ortam havası, ekranlı araçlarla çalışılması, ofis mobilyaları, aydınlatma, termal konfor şartları, bulaşıcı hastalık, zehirlenme.

14. İŞLETME İÇERİSİNDE TESPİT EDİLEN RİSKLER

Yaralanma, uzuv kaybı, elektrik çarpması, yaralanma ezilme, el sıkışması, solunum rahatsızlıkları, göz rahatsızlıkları, düşme yaralanma, yanma, eklem bel rahatsızlıkları, sıkışma ezilme, maddi hasar, hastalık, ÖLÜM.

T.C
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ RİSK ANALİZİ PROSEDÜRÜ

DOKÜMAN NO: PR-058

YAYIN TARİHİ:13.08.2021

REVİZYON NO: 00

REVİZYON TARİHİ: --

SAYFA NO 6 / 6

15. TESPİT EDİLEN RİSKLERİN ÖNEM VE ÖNCELİK SIRASI

- 1) **Kabul Edilemez Risk Derecesi:** İşletme içerisinde kabul edilemez risk derecesi ile değerlendirilmiş 0 faaliyet gözlenmemiştir.
- 2) **Esaslı Risk Derecesi:** İşletme içerisinde esaslı risk derecesi ile değerlendirilmiş 58 adet faaliyet vardır.
- 3) **Önemli Risk Derecesi:** İşletme içerisinde önemli risk derecesi ile değerlendirilmiş 50 adet faaliyet vardır.
- 4) **Olası Risk Derecesi:** İşletme içerisinde olası risk derecesi ile değerlendirilmiş 7 adet faaliyet gözlenmemiştir.
- 5) **Kabul Edilebilir Risk Derecesi:** İşletme içerisinde kabul edilebilir risk derecesi ile değerlendirilmiş faaliyetlerin önlem önceliği yoktur. Bu dereceden faaliyet gözlenmemiştir.

16. RİSK DEĞERLENDİRMELERİNİN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ VE GEREKTİĞİNDE REVİZE EDİLMESİ, YENİLENMESİ:

- Aşağıda belirtilen durumlarda ortaya çıkabilecek yeni risklerin, işyerinin tamamını veya bir bölümünü etkiliyor olması göz önünde bulundurularak risk değerlendirmesi tamamen veya kısmen yenilenir. Risk değerlendirmesinin yenilenmesi gereken özel durumlar başlıca;
  - İşyerinde uygulanan teknoloji, kullanılan madde ve ekipmanlarda değişiklikler meydana gelmesi
  - İşyerinin taşınması veya binalarda değişiklik yapılması
  - Yeni uygulamaların uygulamaya konulması
  - Bakanlıklar tarafından belirlenen risk değerlendirmeleri
  - Çalışma ortamına ait sınır değerlere ilişkin bir mevzuat değişikliği olması.
  - Çalışma ortamı ölçümü ve sağlık gözetim sonuçlarına göre gerekli görülmesi.
  - Yılda bir kez genel değerlendirme (Risk Analizi)
  - İşyeri dışından kaynaklanan ve işyerini etkileyebilecek yeni bir tehlikenin ortaya çıkması.

17. ÇALIŞANLARIN EĞİTİMİ:

Çalışanlara verilecek eğitim; işyerinin faaliyet alanına göre asgari, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin usul ve esasları hakkında yönetmelikte yer alan eğitim başlıkları yer almakta ve eğitim komitesinin yıllık eğitim planına dahil edilmektedir

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	ONAYLAYAN
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ PROSEDÜRÜ	KURUMSAL KALİTE GELİŞTİRME VE AKREDİTASYON KOORDİNATÖRLÜĞÜ	KURUMSAL YETKİLİ